

KALERVO MASSINEN



DIGITALISAATION VUOSIKYMMENET
MEDIATEKNIIKAN KEHITYKSESSÄ

NELJÄS AALTO

Kalervo Massinen

NELJÄS AALTO

Digitalisaation vuosikymmenet
mediatekniikan kehityksessä

© 2020 Kalervo Massinen
Kustantaja BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-3644-9

Sisällysluettelo

Lukijalle	9
Johdanto.....	11
Drupa-messuilta haettiin kehitykseen suunnat.....	15
”Kirjapaino pöydälläsi” – Desktop Publishingin kehitys....	27
Macintosh vai PC?.....	41
Kun korppu ei enää riittänyt.....	47
Adidas-verkosta valokuituun.....	53
Photoshopista muodostui kuvankäsittelyn standardi.....	59
Kaiken takana oli PostScript® -sivunkuvauskieli	69
Muutoksen avain – ääriivakoodatut kirjainmerkit	83
Kannesta kromaliini ja sisäsivuista canon-vedos	93
Omatarvepainoista osaksi painotuotannon valtavirtaa.....	101
PDF -tiedostomuoto vakiintui painotiedostojen siirtotavaksi.....	105
Työnkulku ja sen automatisointi.....	111
Itse oppien vai koulutuksen kautta?	117
Repron kuolema	123
Gutenbergistä Zuckerbergiin	131
30 vuotta mediatekniikan kehitystä	133
Henkilöhakemisto	161
Lähteet	163



Aldus Pius Manutius

1452 – 1515

Renessanssihumanisti, kustantaja, kirjanpainaja

Lukijalle

Tulin graafisen teollisuuden palvelukseen vuoden 1986 Drupa-messujen jälkimainingeissa täysin alan ulkopuolelta ja lähes ilman alan tuntemusta. Jo silloin voimakkaasti digitalisoituvan terveysteknologian palveluksesta tulevalle sen hetken myynnissä olleet latomakoneet ja -ohjelmistot tekivät lähinnä vaikutuksen, että olenko tullut töihin tekniikan museoon. Lähes ensimmäisenä työpäivänä pöydälleni kuitenkin nostettiin ”linnunpönttö” Macintosh saatesanoilla: Löytyisiköhän tähän liittyen jotakin liiketoimintaa?

Desktop Publishing (DTP) eli tuolloin vielä varhaisvaiheitaan. ”Kirjapaino pöydälläsi” oli alan ammattilaisille kirosanaksi luokiteltava slogan. Arvostetut asiantuntijat olivat siinä vaiheessa sitä mieltä, että Desktop Publishing -työkalut ja PostScript -sivunkuvauskieli eivät tule koskaan olemaan menetelmiä, joilla tuotannollinen sivunvalmistus graafisessa teollisuudessa tehdään. Jälkiviisaana on hyvä hymyillä. Miten väärässä he olivatkaan.

Graafisen teollisuuden murros, joka alkoi tuosta kuuluisasta ”Kirjapaino pöydälläsi” -sloganista ja jota on jatkunut näihin päiviin asti, on erittäin hyvin verrattavissa siihen murrokseen, joka digitalisaatio nimikkeellä on nyt menossa hyvin monella muullakin toimialalla. Tässä kirjassa olen kuvannut yhdestä näkökulmasta 30 vuotta alalla ja sitä muutosta, jonka olen itse kokenut ja omalta osaltani ollut myös sitä toivottavasti edistämässä. Olen pyrkinyt kuvaamaan asioita myös laajemmin kuin itse olen ne käytännössä kokenut tai

ollut niissä mukana. Osassa lukuja on myös tarkempi kuvaus tämän hetken teknologioista ja nyt käytössä olevista työmenetelmistä. Loppussa on luettelo lähteistä, joista olen hakenut yksityiskohtaisia tietoja ja virkistänyt muistiani. Toivon, että tämä tuo myös muistoja niille, jotka ovat kokeneet nämä muutosten vuodet alalla. Niille, jotka eivät ole tätä kaikkea itse kokeneet, toivon tämän hieman valottavan sitä historiaa ja kehitystä, joka on johtanut niihin työtapoihin ja järjestelmiin, joita tänä päivänä käytämme graafisen teollisuuden tuotannossa.

Kiitos kaikille kollegoille, vanhemmille ja nuoremmille, ideoista ja kommentteista kirjoitusprosessin aikana.

Vantaalla lokakuussa 2020

Kalervo Massinen

Digitalisaatio on muuttanut ja muuttaa jatkuvasti yhä useamman toimialan rakenteita ja toimintatapoja. Media-alalla digitalisaation kehitys kohti nykymuotoisia toimintatapoja alkoi 1980-luvun lopulla. Mediamateriaalin tuotannossa alettiin käyttää standarditietokoneita ja -ohjelmistoja tiettyihin tehtäviin erikoituneiden järjestelmien sijaan. Tämän kehityksen alullepanijoina voidaan pitää kolmea yritystä; Applea, Adobea ja Aldusta. Näiden yritysten yhteistyön alusta alkoi Desktop Publishingin aikakausi. Neljäs aalto on yhdestä näkökulmasta kuvaus tähän jo yli 30 vuotta jatkuneeseen kehitykseen.

Kalervo Massisella on yli 30 vuoden kokemus graafisella alalla eri tehtävissä. Myynnin, markkinoinnin, teknisen palvelun ja koulutuksen tehtävien kautta on vuosien varrella muodostunut laaja tietämys ja näkemys alan kehityksestä. Lisäksi hän on toiminut työelämän edustajana media-alan näyttötutkintojen parissa lähes koko tutkintojärjestelmän olemassaolon ajan.

ISBN: 978-952-803-644-9



9 789528 036449